

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីករណីឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ
ភាគីដាក់ឯកសារ: ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា
ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: សាធារណៈ/Public
ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:
ហត្ថលេខា:

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 30-Jul-2014, 12:08
CMS/CFO: Ly Bunloug

បញ្ជីឈ្មោះសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញដី សម្រាប់សំណុំរឿង ០០២/០២

ដាក់ដោយ

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា:
សុន អុណ
Victor KOPPE
សួន វិសាល
លីវ សុវណ្ណា
ច្រំ ផល្លា
Doreen CHEN
Xiaoyang NIE

ចម្លងជូន

សហជនជាប់ចោទ
សហព្រះរាជអាជ្ញា:
ជា លាង
Nicholas KOUMJIAN
សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី:
ពៅ អង្គ
Marie GUIRAUD

I. សេចក្តីផ្តើម

១. សហមេធាវីការពារក្តី នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) សូមដាក់ជូននូវបញ្ជីថ្មីមួយនៃឈ្មោះសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញដែលនឹងត្រូវកោះហៅ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ (“បញ្ជី ឈ្មោះសាក្សីថ្មី”) ដែលមានភ្ជាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក ដោយស្នើសុំចាត់ថ្នាក់ជាឯកសារសាធារណៈ។ មេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងនូវសារណានានាដូចខាងក្រោមពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មី។

II. សារណា

ក. សាក្សីទាំងនោះអាចទទួលយកបានដោយស្វ័យប្រវត្តិ និងមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងទេ

២. មេធាវីការពារក្តីប្រកាន់យកជំហរ រួមជាមួយភាគីទាំងអស់ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ អនុលោម តាមសំអាងហេតុនានាដែលបានលើកឡើងជូនអង្គជំនុំជម្រះរួមមកហើយថា វិធាន ៨៧(៤) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុងគួរអនុវត្ត “តែចំពោះភស្តុតាងដែលស្នើឡើងថ្មីដោយភាគីណាមួយ បន្ទាប់ពីការបើក សវនាការជំនុំជម្រះក្តី គឺថានៅក្រោយពេលសវនាការបឋមនាពេលខាងមុខនេះតែប៉ុណ្ណោះ”¹។ ហេតុនេះ ដោយសារបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មីត្រូវបានដាក់នៅមុនពេលមានសវនាការបឋមនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ នោះ មេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងថា ពុំចាំបាច់ដាក់បញ្ជីឯកសារ បឋមអនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងទេ ហើយហេតុនេះ ក៏ពុំចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញថា ត្រូវតែស្របទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការទទួលយកឯកសារតាមវិធាន ៨៧ (៣) និង (៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែរ។

៣. មេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងថាសាក្សីពី ១ ដល់ ៤ និង អ្នកជំនាញនៅក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មី ពាក់ព័ន្ធនឹងខ្លឹមសារសំខាន់នៃការការពារក្តីលោក នួន ជា៖ ដែលថា ព្រឹត្តិការណ៍នានានៅក្នុងរបប កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យគឺជាប្រតិកម្មទៅនឹងការឈ្លានពានជាក់ស្តែងនិងស៊ីសង្វាក់ពីសំណាក់ ប្រទេស វៀតណាម និង វត្តមាន និងសកម្មភាពបង្កអស្ថិរភាពរបស់ភាគីដែលគាំទ្រដោយវៀតណាមនៅក្នុង ជួរថ្នាក់ដឹកនាំនៃបក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជា។ ដោយឡែក សាក្សីពី ១ ដល់ ៣ អាចផ្តល់សក្ខីកម្មក្នុងនាម ជាសាក្សីបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ពាក់ព័ន្ធនឹងផែនការមួយដែល រស់ ញឹម និង សោ ភឹម បានរៀបចំ

¹ ឯកសារលេខ E307 “សំណើរួមរបស់ភាគីសុំការបំភ្លឺអំពីការអនុវត្តវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/ ០២” ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៤(ខ) (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។

ដើម្បីផ្តល់រំលឹក ប៉ុល ពត។ អំពើនានាដែលបានចោទប្រកាន់នៅទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនៃមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១ មានលក្ខណៈសំខាន់សម្រាប់ការការពារក្តីលោក នួន ជា ហើយពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះដែរ សាក្សីលេខ ៥ ក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មីអាចផ្តល់នូវយថាភូតកម្មសំខាន់ និងផ្តល់សក្ខីកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ទីរ ស-២១ ដែលមាននៅក្នុងសារៈមន្ទីរប្រល័យពូជសាសន៍ទ្វេដង។ បន្ថែមទៅលើសក្ខីកម្មរបស់គាត់ចំពោះខ្លឹមសារសំខាន់នៃការការពារក្តីលោក នួន ជា ដែលបានលើកឡើងខាងលើ អ្នកជំនាញតែម្នាក់គត់ដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មីក៏អាចផ្តល់សក្ខីកម្មដោះបន្ទុកផងដែរ ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ផ្សេងៗទៀតមកលើលោក នួន ជា រួមទាំង ពាក់ព័ន្ធនឹងសហករណ៍ និងការដ្ឋាន និង ភស្តុតាងស្តីពីប្រជាសាស្ត្រ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំនួនមនុស្សស្លាប់ក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ព័ត៌មានពិស្តារបន្ថែមទៀតស្តីពីសាក្សី និងអ្នកជំនាញម្នាក់ៗមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក និង សេចក្តីសង្ខេបក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ខ។

ខ. ទោះបីអនុវត្តវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងក៏ដោយ ក៏ឯកសារទាំងនេះស្របទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការទទួលយកឯកសារដែរ

៤. ទោះបីមេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងថា វិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងមិនអនុវត្តទាល់តែសោះ ឬយ៉ាងហោចណាស់ក៏មិនអនុវត្តរហូតក្រោយពេលមានសវនាការបឋមក៏ដោយ ក៏មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា អង្គជំនុំជម្រះជ្រើសរើសតាមវិធីផ្សេងទៀត ហើយបានណែនាំឱ្យភាគីដាក់ឯកសារថ្មីៗទៅតាមសំណើដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង^២។ អនុលោមតាមការណែនាំនេះ និងជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត មេធាវីការពារក្តីសូមដាក់ជូននូវបញ្ជីឯកសារបឋមអនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ វិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា អង្គជំនុំជម្រះអាចទទួលយកឯកសារដែលបានដាក់ក្នុងអំឡុងពេលសវនាការបាន ក្នុងករណីដែលវាស្របទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនានាដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងដែលភាគីមិនអាចរកបាននៅមុនពេល “បើកសវនាការ” ដែលអង្គជំនុំជម្រះធ្លាប់បានធ្វើរួចមកហើយនៅ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១^៣។ នៅពេលដែលភស្តុតាងដែលបង្ហាញដោយសាក្សីអាចរកបានមុនពេលបើកសវនាការបាន អង្គជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតឱ្យទទួលយកសាក្សីដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនោះ “ដរាបណាផល

² ឯកសារលេខ E307/1 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរូមរបស់ភាគីសុំការបំភ្លឺអំពីការអនុវត្តវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (ឯកសារ E307) និងសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ស្តីពីការមិនដាក់បញ្ជីភស្តុតាងដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព (ឯកសារ E305/3) ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៥ ដល់ ៦ (ត្រូវបញ្ជាក់បន្ថែម)។

³ ឯកសារលេខ E307/1 កថាខណ្ឌ ២។

ប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តម្រូវ ជាពិសេស ដរាបណាកស្ថានទាំងនេះជាកស្ថានដោះស្រាយបន្ទុក ដែលតម្រូវ ឱ្យធ្វើការវាយតម្លៃដើម្បីជៀសវាងការសម្រេចសេចក្តីដោយអយុត្តិធម៌⁴ ឬនៅពេលដែលកស្ថាន ទាក់ទងជិតស្និទ្ធនឹងឯកសារដែលមាននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះរួចហើយ និង ... ផល ប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តម្រូវឱ្យវាយតម្លៃប្រភពទាំងនេះរួមគ្នា⁵។

៥. ទោះបីសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី និងអ្នកជំនាញដែលមានក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មីអាចរកបានមុនពេល បើកសវនាការក៏ដោយ ក៏មេធាវីការពារក្តីសូមអះអាងសាជាថ្មីពីសារណារបស់ខ្លួនក្នុងកថាខណ្ឌ ៣ និងសូមលើកឡើងបន្ថែមទៀតថា សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី និងអ្នកជំនាញនឹងជួយដោះស្រាយបន្ទុកលោក ឆន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងបទចោទនានាដែលមានរៀបរាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក រួមទាំងដែលមានទំនាក់ទំនង យ៉ាងជិតស្និទ្ធនឹងសម្ភារៈដែលមាននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះដែលមានលក្ខណៈដាក់បន្ទុកយ៉ាង មានសក្តានុពលរួចហើយ។ ហេតុនេះ ប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ និងជាពិសេស ដោយសារមានភាពចាំ បាច់ដើម្បីជៀសវាងការសម្រេចសេចក្តីដោយអយុត្តិធម៌នោះ តម្រូវឱ្យទទួលយកសាក្សី និងអ្នក ជំនាញដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីឯកសារបឋម។

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៦. សម្រាប់សំអាងហេតុនានាដែលបានលើកឡើងខាងលើ មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះ មេត្តាទទួលយកសាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលបានយោងនៅក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីថ្មីរបស់ខ្លួនក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ក។

សហមេធាវីការពារក្តី ឡន ជា

សុន អារុណ

Victor KOPPE

⁴ ឯកសារលេខ E307/1 កថាខណ្ឌ ៣ និងសូមមើល ឯកសារលេខ E190 “សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងឯកសារថ្មីៗ និងបញ្ហា ពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត” ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ កថាខណ្ឌ ៣៦។

⁵ ឯកសារលេខ E289/2 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើដោយអនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់សហមេធាវីនាំមុខ តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលសុំដាក់កស្ថានថ្មីនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ (ឯកសារ E289) និងចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន (ឯកសារ E289/1)” ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ កថាខណ្ឌ ៣។